

חק לישראל – פרשת וילך יום ג'

תורה – דברים פרק לא'

(יא) גבוא כל ישראל לראות את פני יהוה אלהיה במקום אשר יבחר תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם: (יא) גבוא כל ישראל לראות את פני יהוה אלהיה במקום אשר יבחר תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם: (יא) במיתי כל ישראל לאתחזה קדם יי אלהה באתרא די יתרעי תקרי ית אורייתא קדם כל ישראל ותשמעונו:

(יב) הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגרף אשר בשעריה למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את יהוה אלהיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת: (יב) הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגרף אשר בשעריה למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את יהוה אלהיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת: (יב) כנש ית עמא גבריא ונשיא וטפלא וגירף די בקרויה גדיל דישמעונו ובדיל דילפון (נ"א, דילפון) וידחלונו מקדם יי אלהכון ויטרון למעבד ית כל פתגמי אורייתא קרא:

(יג) ובניהם אשר לא ידעו ישמעו ולמדו ליראה את יהוה אלהיכם כל הימים אשר אתם חיים על האדמה אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה: (יג) ובניהם אשר לא ידעו ישמעו ולמדו ליראה את יהוה אלהיכם כל הימים אשר אתם חיים על האדמה אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה: (יג) וידעו ישמעונו וילפון (נ"א, וילפון) למדחל ית יי אלהכון כל יומיא די אתון קמין על ארעא די אתון עכרון ית ירדנא תמן למידתה:

(יד) ויאמר יהוה אל משה הן קרבו ימיה למוות קרא את יהושע והתיצבו באהל מועד ואצונו וילך משה ויהושע ויתיצבו באהל מועד: (יד) ויאמר יהוה אל משה הן קרבו ימיה למוות קרא את יהושע והתיצבו באהל מועד ואצונו וילך משה ויהושע ויתיצבו באהל מועד: (יד) ואמר יי למשה הא קריבו יומיה לממת קרא ית יהושע ואתעתדו במשכן זמנא ואפקדנה ואזל משה ויהושע ואתעתדו במשכן זמנא:

(טו) וירא יהוה באהל בעמוד ענן ויעמד עמוד הענן על פתח האהל: (טו) וירא יהוה באהל בעמוד ענן ויעמד עמוד הענן על פתח האהל: (טו) ואתגלי יי במשכנא בעמודא דעננא וקם עמודא דעננא על תרע משכנא:

רש"י

(יא) תקרא את התורה הזאת – המלך היה קורא מתחלת אלה הדברים כלחיתא במס' סוטה על צימה של עץ שהיו עושין בעזרה: (יב) האנשים – ללמוד: והנשים – לשמוע: הטף – למה צאו לתת סכר למציאיהם: (יג) ואלונו – ואזכרנו:

נביא – ישעיה פרק נה' ו'י'

(1) דרשו יהוה בהמצאו קראהו בהיותו קרוב: (1) תבעו דחלתא דיי עד דאתון חיון בעו מן קדמוהי עד דאתון קימין:

(2) יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבתי וישב אל יהוה וירחמהו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח: (2) ישביק רשיעה אורחה דרשעא וגבר אניס עשתונוהי ויתוב לפולחנא דיי וירחם עלוהי ולדחלתא דאלהנא ארי מסגי לסלחא:

חק לישראל – פרשת וילך יום ג'

(ח) **כִּי לֹא מַחֲשָׁבוֹתַי מַחֲשָׁבוֹתֵיכֶם וְלֹא דַרְכֵיכֶם דַּרְכֵי נְאֻם יְהוָה:** (ח) ארי לא מחשבתי מחשבתכון ולא אורחתכון תקנן כאורחת טובי אמר יי:
 (ט) **כִּי גָבְהוּ שָׁמַיִם מֵאָרֶץ כֵּן גָּבְהוּ דַרְכֵי מַדְרֵיכֶם וּמַחֲשַׁבְתֵי מִמַּחֲשַׁבְתֵיכֶם:**
 (ט) ארי כמה דרמין שמיא מן ארעא כן תקנן אורחתי מאורחתכון ומחשבתי תקנן ממחשבבתכון:
 (י) **כִּי פֶאֶשֶׁר יֵרֵד הַגֶּשֶׁם וְהַשֶּׁלֶג מִן הַשָּׁמַיִם וְשָׁמָּה לֹא יָשׁוּב כִּי אִם הִרְוָה אֶת הָאָרֶץ וְהוֹלִידָהּ וְהִעֲמִיחָהּ וְנָתַן זֶרַע לְזֹרַע וְלָחֶם לְאֹכֵל:** (י) ארי כמה דנחית מטרא ותלגא מן שמיא ולתמן לא אפשר ליה דיתוב אלהין מרוי ית ארעא ומרבי לה ומועילה ויהב בר זרעא כמסת לזרע ולחמא כמסת למיכל:

רש"י

(ט) **כִּי גָבְהוּ שָׁמַיִם וְגו'** – כלומר כי יש הבדל וחילוק מעלות ופצח בדרכי יותר מדרכי' וזמחשבותי יותר ממחשבותיכם כגובה שמים על הארץ אתם נותנים לב למרוד צי ואני נותן לב להשיב אתכם:
 (י) **כִּי כֹאשֶׁר יֵרֵד הַגֶּשֶׁם וְהַשֶּׁלֶג –** ולא ישוב ריקם אך ייטיב לעול':
 (ו) **זֶה מֵאֵלֶּיךָ –** קודם גזר לין צעוד שהוא אומר לכם דרשוני:
 (ח) **כִּי לֹא מַחֲשָׁבוֹתַי מַחֲשָׁבוֹתֵיכֶם –** אין שלי ושלכם שוות לכך אני אומר לכם יעוזב רשע דרכו ויתפוש את דרכי. ואיש אין מחשבותי – ויתפוש את מחשבותי לעשות הטוב בעיני, ומדרש אגדה כי לא מחשבותי וגו' אין דיני כדני צקר ודם אתם מי שמודה בדין מתחייב אבל אני מודה ועוזב ירוחם (משלי כה):

כתובים – תהילים פרק עז' ו'-י'

(ו) **חֲשַׁבְתִּי יָמִים מְקַדֵּם שְׁנוֹת עוֹלָמִים:** (ו) מניתי יומין טבין דמן לקדמין שניא טביא דמן עלמין:
 (ז) **אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי:** (ז) אדכר תושבתחי בליליא עם הרהורי לבבי אמלל ויבלש נטיא מנדע דרוחי:
 (ח) **הֲלֵעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי וְלֹא יִסִּיף לְרַצוֹת עוֹד:** (ח) האפשר די לעלמין ירחק יי ולא יוסיף לאתרעיא טוב:
 (ט) **הָאֶפֶס לָנֶצַח חֲסָדוֹ גָּמַר אֲמֹר לְדָר וָדָר:** (ט) האפשר די פסק לעלמין טוביה שלים פתגם דביש על כל דר ודר:
 (י) **הַשִּׁבַח חֲנוּת אֵל אִם קִפְצָה בְּאֵף רַחֲמֵי סֵלָה:** (י) האפשר דאתנשי לחיסא אלהא אין סליק ברוגזי מן למכמר רחמיו לעלמין:

רש"י

(ו) **חֲשַׁבְתִּי יָמִים מְקַדֵּם –** לזכור החסדים שעשית עם אבותינו:
 (ז) **אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה –** בימי הגלות הזה הדומה ללילה אני זוכר את נגינותי שהייתי מנגן בימי קדם צ"ה. עם לבבי אשיחה – אני מחשב ורוחי מחפץ מה היא כן מדתו של הקב"ה ואני תמיהה הלעולמים יזנח:

חק לישראל – פרשת וילך יום ג'

משנה – נדרים פרק א'

(א)

כָּל כְּנוּיֵי נְדָרִים בְּנִדְרִים, וְחֲרָמִים בְּחֲרָמִים, וְשָׁבוּעוֹת בְּשָׁבוּעוֹת, וְנִזְיָרוֹת בְּנִזְיָרוֹת. הָאוֹמֵר לְחֵבְרוֹ, מִדְּרָגִי מִמֶּנּוּ, מִפְּרִשְׁנִי מִמֶּנּוּ, מִרְחֻקֵי מִמֶּנּוּ, שְׂאִינִי אוֹכֵל לָהּ, שְׂאִינִי טוֹעֵם לָהּ, אָסוּר. מְנַגֵּדָה אֲנִי לָהּ, רַבִּי עֲקִיבָא הִיא הוֹבֵךְ בְּזָה לְהַחֲמִיר בְּנִדְרֵי רְשָׁעִים, נֶדֶר בְּנִזְיָר וּבְקָרְבָן וּבְשָׁבוּעָה. בְּנִדְרֵי כְּשָׂרִים, לֹא אָמַר בְּלוֹם. בְּנִדְבוֹתָם, נֶדֶר בְּנִזְיָר וּבְקָרְבָן:

רָלָה לְאִסוּר צְפִירוּסָא, אֲבָל הִיא נִרְאָה מִדַּעְתָּה שֶׁהִיא אוֹסֵר: כְּנִדְרֵי רְשָׁעִים נֶדֶר בְּנִזְיָר וּבְקָרְבָן וּשְׁבוּעָה – אִם אָמַר הָרִי עָלַי כְּנִדְרֵי רְשָׁעִים שְׁנִדְרִיהֶם נִזְיָר וּקְרָבָן שְׁבוּעָה אִם אוֹכֵל כֵּכר זֶה, וְעֵבֶר וְאֶכְלָה, חַיִּיב לְהִיטֵב נִזְיָר שְׁלֹשִׁים יוֹם וְלִהְיֵא קְרָבָן עוֹלָה וְחַיִּיב מִלְּקוֹת כְּעוֹבֵר עַל שְׁבוּעַת בִּיטּוּי, שֶׁהָרִי הַזֶּה צִנְדְּרוֹ נִזְיָר וּקְרָבָן וּשְׁבוּעָה. וְמָה שֶׁאָמַר כְּנִדְרֵי רְשָׁעִים, לְפִי שֶׁהָרְשָׁעִים הֵם שְׁנוּדְרִים וְנִשְׁבָּעִים, לֹא הַכְּשָׂרִים, שֶׁהַכְּשָׂרִים יִרְאִים שֶׁלֹּא לְעוֹבֵר עַל צֶל תֵּאָחֵר וְנִזְהָרִים שֶׁלֹּא לְהוֹלִיץ שְׁבוּעָה מִפִּיהֶם, וְלִפְיֶכֶךְ כְּנִדְרֵי כְּשָׂרִים לֹא אָמַר כְּלוֹם: וְכִנְדְבוֹתָם נֶדֶר בְּנִזְיָר וּבְקָרְבָן – אִם אָמַר כְּנִדְבוֹת כְּשָׂרִים הָרִינִי נִזְיָר וְהָרִי זֶה קְרָבָן אִם אוֹכֵל כֵּכר זֶה, וְאֶכְלָה, חַיִּיב בְּנִזְיָר וּבְקָרְבָן, שֶׁהַכְּשָׂרִים פְּעָמִים נוֹדְרִים בְּנִזְיָר לְאִפְרוּשֵׁי מַאֲיִסוּר. וּמִתְנַדְּבִים בְּקָרְבָן שְׁמִצִּיאִים קְרָבָנָם לְפִתַח הַעֲזָרָה וּמִקְדִּישֵׁן אוֹתָהּ שֶׁסָּם כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְאוּ זֶה לְיָדֵי מַכְשָׁו. וְנִדְבָה הִיא כְּשִׂיאֵמֵר הָרִי זֶה. וְנֶדֶר הָרִי עָלַי. לְפִיכֶךְ הַכְּשָׂרִים מִתְנַדְּבִים אֲבָל אִינֵם נוֹדְרִים, כִּי הִיכִי לֹא לִיתּוֹ לְיָדֵי תְּקֵלָה:

רע"ב – (א) כל כנויי נדרים כנדרים – בגמרא מוקמינן דרישא דמתניתין חסורי מחסרא והכי קתני, כל ידות נדרים כנדרים, כל כנויי נדרים כנדרים. אלו הן ידות נדרים האומר לחבירו מודר אני ממך מופרש אני ממך וכו'. אלו הן כנויי נדרים קונס קונס הגדרים נאחזים. כנויי נדרים, כמו המכנה שם לחבירו וצבא מניעא נ"ח: שאינו עיקרו של שם: מודר אני ממך – אם אמר אחד מלשונות, הללו מודר אני ממך שאיני אוכל לך ושאני טועם לך, או מרוחק אני ממך שאיני אוכל לך ואיני טועם לך, הוא ידות נדרים ואסור לאכול ולטעום עמו. אבל אם אמר לו מודר אני ממך בלבד, אין במשמעות דבריו אלא שלא ידבר עמו. ומופרש אני ממך בלבד, משמע שלא ישא ויתן עמו. ומרוחק אני ממך בלבד, משמע שלא יסב בארבע אמותיו. ואינו אסור לאכול עמו אלא פירש ואמר עם כל אחד מלשונות הללו, שאיני אוכל לך ושאני טועם לך: רבי עקיבא היה חוכך וכו' – כלומר מחכך שפתיו זו בזו ולא

(ב) הָאוֹמֵר לְחֵבְרוֹ, קוֹנֵם קוֹנֵת, קוֹנֵם הָרִי אֵלָּה בְּנִזְיָר לְקָרְבָן. חֲרָף, חֲרָף, הָרִי אֵלָּה בְּנִזְיָר לְחֵרָם. נִזְיָר נִזְיָר, פְּזִיחָה, הָרִי אֵלָּה בְּנִזְיָר לְנִזְיָרוֹת. שְׁבוּעָה שְׁקוּקָה, נֶדֶר בְּמוֹתָא. הָרִי אֵלָּה בְּנִזְיָר לְשָׁבוּעָה:

ובכל לשון שיאמר מאלו הוא מתפיש בקרבן: נדר צמותא – כלומר נשבע צמותא, והוא כינוי של מומתא, שהיא שבועה בלשון חרוס:

רע"ב – (ג) קונס קונס קונס הרי אלו כנויי לקרבן – לשונות של גוים הם, ויש מהם מי שקורא לקרבן כך ויש מי שקורא כך,

(ג) הָאוֹמֵר לֹא חֲלִין לֹא אֲכַל לָהּ, לֹא כְּשָׂר, וְלֹא דְבִי, טְהוֹר, וְטָמֵא, נוֹתֵר, וּפְגוּל, אָסוּר. כְּאִמְרָא, כְּדִירִים, כְּעֵצִים, כְּאִשִּׁים, כְּמִזְבֵּחַ, כְּהִיכָל, כְּיְרוּשָׁלַיִם,

חק לישראל – פרשת וילך יום ג'

נָדַר בְּאַחַד מִכָּל מִשְׁמֵי הַמִּזְבֵּחַ, אִף עַל פִּי שְׁלֹא הִזְכִּיר קִרְבָּן, הֲרִי זֶה נָדַר בְּקִרְבָּן. רַבֵּי יְהוּדָה אָמַר, הָאָמַר יְרוּשָׁלַיִם, לֹא אָמַר בְּלוּם:

כֶּסֶה שֶׁל קִרְבָּן: כְּדִירִים – כִּלְשַׁת הַעֲצִים אוֹ כִּלְשַׁת הַטֹּלְאִים: כְּעֵצִים – כְּגִזְרֵי עֲצִים שֶׁל מַעֲרָכָה: כְּאִישִׁים – כְּקִרְבָּנוֹת שֶׁעַל הָאֵשׁ: כְּמִזְבֵּחַ – כְּקִרְבָּנוֹת שֶׁעַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ: כִּהִיכַל – כְּקִרְבָּנוֹת שְׂבֵהִיכָל: כִּירוּשָׁלַיִם – כְּקִרְבָּנוֹת שְׂבִירוּשָׁלַיִם. פִּירוּשׁ אַחֵר. כַּחֲמוֹת יְרוּשָׁלַיִם, דְּקִסְבַּר שַׁחֲמוֹת יְרוּשָׁלַיִם מִשְׁיִירֵי הַלְשָׁכָה קָא אַתּוּ: בְּאַחַד מִכָּל מִשְׁמֵי הַמִּזְבֵּחַ – כְּגֹן מִזְלָגוֹת מִזְרָקוֹת וּמַחְתּוֹת. אִם אָמַר כְּמִזְלָגוֹת שְׂאוּכַל לָךְ, אוֹ כְּמִזְרָקוֹת שְׂאוּכַל לָךְ, וְכֵן כּוֹלֵם, אִף עַל פִּי שְׁלֹא הִזְכִּיר קִרְבָּן, הֲרִי זֶה כְּנוֹדֵר בְּקִרְבָּן: רַבֵּי יְהוּדָה אָמַר הָאָמַר יְרוּשָׁלַיִם – בְּלֹא כ"ף, לֹא אָמַר כְּלוּם. וְה"ק פְּלִיג עֲלֵיהּ. וְאִין הִלְכָה כְּרַבֵּי יְהוּדָה:

רַע"ב – (ג) לְחֹלִין שְׂאוּכַל לָךְ – הַלֵּמ"ד נִקְוָה פִּתְחָה, וּמִשְׁמַע לֹא חֹלִין יִהְיֶה מֵה שְׂאוּכַל לָךְ אִלָּא קוֹדֵשׁ: לֹא כֶּסֶר – יִהְיֶה, אִלָּא פְּסוּל. וְהֵינּוּ קִדְשִׁים דְּשִׁיךְ זֵהוּ כְּשֵׁרֹת וּפְסוּלוֹת: לֹא דְבִי – לֹא מוֹתֵר. כְּמוֹ אִיִּל קִמְאָה לְכֹן, זַע"ז וְדָף ל"ז. וְאֵע"ג דְּלִשְׁוֹן מוֹתֵר וְאִסוּר שִׁיךְ נִמְי גְּבִי נִבְלָה וְטִרְפָּה וְאִין קִי"ל שְׁאִין מִתְפִּיסִין אִלָּא בְּדַבַּר הַגִּידֵר וְהַגִּידֵר, הוֹאִיל וַיֵּשׁ בְּמִשְׁמַעוֹת מוֹתֵר גַּם בְּקִדְשִׁים, הֵא תֵּן סָתֵם נִדְרִים לְהַחֲמִיר, דְּכִיּוֹן דְּדַעְתּוֹ לְהַתְפִּיסוֹ בְּנִדְרֵי אֲמֵרִין עַל דְּבַר הַגִּידֵר נִתְכוּן: טַהוֹר – אִם אָמַר לֹא טַהוֹר מֵה שְׂאוּכַל לָךְ: טַמֵּא נוֹתֵר פִּיגוּל – אִם אָמַר טַמֵּא מֵה שְׂאוּכַל לָךְ, וְכֵן כּוֹלֵם. אִסוּר, שְׂכַל אִלוֹ דְּבִרִים הַנּוֹהֲגִים בְּקִדְשִׁים הֵם: כְּאִמְרָא –

(ד) הָאָמַר, קִרְבָּן, עוֹלָה, מִנְחָה, חֲטָאת, תּוֹדָה, שְׁלָמִים שְׂאִינִי אוֹכֵל לָךְ, אָסוּר. רַבֵּי יְהוּדָה מִתִּיר. הִקְרָבָן, בְּקִרְבָּן, קִרְבָּן שְׂאֵכַל לָךְ, אָסוּר. לְקִרְבָּן לֹא אִכְלָ לָךְ, רַבֵּי מֵאִיר אוֹסֵר. הָאָמַר לְחִבְרוֹ, קוֹנָם פִּי הַמְדַבֵּר עִמָּךְ, יְדֵי עוֹשֶׂה עִמָּךְ, רַגְלֵי מוֹהֲלָבוֹת עִמָּךְ, אָסוּר:

הַנִּי שְׁמַעִינָן לְהוֹ כְּבַר, הַקִּרְבָּן אִינְטֵרִיכָא לִיָּה, דְּסִלְקָא דַּעְתָּךְ אֲמִינָא בְּחֵי הַקִּרְבָּן קָאֵמַר. וְהָא דַּתְנָן לְקַמְנָן בְּפִרְקָא ב' הַקִּרְבָּן שְׂאוּכַל לָךְ מוֹתֵר, הַתָּם הֵא קִרְבָּן קָאֵמַר, דְּמִשְׁמַע חֵי קִרְבָּן: לְקִרְבָּן לֹא אוֹכֵל לָךְ רַבֵּי מֵאִיר אוֹסֵר – דְּנַעֲשָׂה כְּאוֹמַר לְקִרְבָּן יִהְיֶה לְפִיכָךְ לֹא אוֹכֵל לָךְ. וְאִין הִלְכָה כְּרַבֵּי מֵאִיר: קוֹנָם פִּי מְדַבֵּר עִמָּךְ – וְאֵע"ג דְּאִין נִדְרִים חֲלוּם עַל דְּבַר שְׁאִין בּוֹ מִמַּשׁ וְדַבַּר אִין בּוֹ מִמַּשׁ, מ"מ כְּשִׁאֵמַר קוֹנָם פִּי מְדַבֵּר עִמָּךְ אִסְרָה הַפָּה מְלַבֵּר, וְהַפָּה דְּבַר שֵׁשׁ בּוֹ מִמַּשׁ הוּא. וְכֵן יִאֲסְרוּ יְדֵי לְמַעֲשֵׂיהֶם, וְרַגְלֵי לְהִלּוּכֵן, וְכֵל כִּיּוֹלָא בְּזֵה:

רַע"ב – (ד) הָאָמַר קִרְבָּן עוֹלָה מִנְחָה חֲטָאת תּוֹדָה וּשְׁלָמִים – כֹּל הַנִּי קִרְבָּנוֹת חוֹבָה הֵם, וְתוֹדָה נִמְי דְּמִיִּא לְחוֹבָה, דְּאִרְבַּעָה לְרִיכִין לְהוֹדוֹת, וְסִלְקָא דַּעְתָּךְ אֲמִינָא דְּאִין זֶה נוֹדֵר בְּדַבַּר הַנְּדוּר: וְרַבֵּי יְהוּדָה מִתִּיר – מִשּׁוּם דְּאִמְרָן בְּלֹא כ"ף דְּמִי לְנִשְׁבַּע בְּחֵי הַקִּרְבָּן וּבְחֵי הַעוֹלָה וְאִין כֹּאן לֹא נִדֵּר וְלֹא שְׂבוּעָה. וְרִישָׁא אֲשִׁמוּעִינָן דְּפְלִיג ת"ק עֲלֵיהּ דְּר' יְהוּדָה אֲפִילוּ בְּיְרוּשָׁלַיִם אִם הִזְכִּירָה בְּלֹא כ"ף וְאָמַר דְּהוּי נִדֵּר. וְסִיפָא אֲשִׁמוּעִינָן דְּפְלִיג רַבֵּי יְהוּדָה עֲלֵיהּ דְּת"ק אֲפִילוּ בְּקִרְבָּן עוֹלָה וּמִנְחָה וְכוּ' כְּשֶׁהִזְכִּיר בְּלֹא כ"ף לֹא הוּי נִדֵּר: קִרְבָּן הַקִּרְבָּן כְּקִרְבָּן שְׂאוּכַל לָךְ אִסוּר – אֵע"ג דְּכֹל

גמרא – נדרים דף ו' ע"ב

חק לישראל – פרשת וילך יום ג'

אמר רב חנין אמר רב השומע הזכרת השם מפי חבירו צריך לנדותו ואם לא נידהו הוא עצמו יהא בנידוי שכל מקום שהזכרת השם מצויה שם עניות מצויה ועניות כמיתה שנאמר כי מתו כל האנשים ותניא כל מקום שנתנו חכמים עיניהם או מיתה או עוני אמר רבי אבא הוה קאימנא קמיה דרב הונא שמעה להך איתתא דאפקה הזכרת השם לבטלה שמתה ושרא לה לאלתר באפה שמע מינה תלת שמע מינה השומע הזכרת השם מפי חבירו צריך לנדותו ושמע מינה נידהו בפניו אין מתירין לו אלא בפניו ושמע מינה אין בין נידוי להפרה ולא כלום אמר רב גידל אמר רב תלמיד חכם מנדה לעצמו ומיפר לעצמו פשיטא מהו דתימא אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורין קא משמע לן היכי דמי כי הא דמר זוטרא חסידא כי מחייב בר בי רב שמתא משמית נפשיה ברישא והדר משמת בר בי רב וכי עייל לביתיה שרי לנפשיה והדר שרי ליה ואמר רב גידל אמר רב מנין שנשבעין לקיים את המצוה שנאמר נשבעתי ואקיימה לשמור משפטי צדקך והלא מושבע ועומד מהר סיני הוא אלא הא קא משמע לן דשרי ליה לאיניש לזרוזי נפשיה ואמר רב גידל אמר רב האומר אשכים ואשנה פרק זה אשנה מסכתא זו נדר גדול נדר לאלהי ישראל והלא מושבע ועומד הוא ואין שבועה חלה על שבועה מאי קא משמע לן דאפילו זרוזי בעלמא היינו דרב גידל קמיינתא הא קא משמע לן כיון דאי בעי פטר נפשיה בקרית שמע שחרית וערבית משום הכי חייל שבועה עליה.

אמר רב יוסף נידוהו בחלום צריך י" בני אדם להתיר לו והוא דתנו הלכתא אבל מתנו ולא תנו לא ואי ליכא דתנו הלכתא אפילו מתנו ולא תנו ואי ליכא ליזיל וליתב אפרשת דרכים ויהיב שלמא לבי י" עד דמקלעי ליה עשרה דגמרי הלכתא אמר ליה רבינא לרב אשי ידע מאן שמתיה מהו דלישרי ליה אמר ליה לשמותיה שויוה שליח למישרי ליה לא שויוה שליח אמר ליה רב אחא לרב אשי שמתיה ושרו ליה בחלמיה מאי אמר ליה כשם שאי אפשר לבר בלא תבן כך אי אפשר לחלום בלא דברים בטלים:

רש"י על הגמרא

ללא צריך להיות יום או יומיים צנידוי דהא לאלתר שרא לה: היכי דמי – דמנדה עלמנו: ועייל – לביתיה ושקיליה שנידהו צפניו: פטר נפשיה בק"ש וכו' – לכיון דקרא ק"ש קיים לא ימושן מפין דאמר רש"י במסכת מנחות כל הקורא ק"ש שחרית וערבית הרי זה קיים לא ימושן: מתנו – משנה: תנו – גמרא: ויהיב שלמא לבי עשרה – וכד מתבין ליה הו

הזכרת השם – שמואלא סס שמים לבטלה: שנאמר כי מתו כל האנשים וכו' – ואמרין היינו דתן וזכרים שנפלו צעניות: כל מקום שנתנו חכמים עיניהם – שנידו לאדם או מת או נופל צעניות והכא צריך לנדותו כדי שיפול צעניות דהיינו כמיתה: נידהו צפניו – חכם שנידה את האדם צפניו אין יכול להתיר לו אלא צפניו: אין בין נידוי להפרה ולא כלום –

חק לישראל – פרשת וילך יום ג'

(ט) וכל מים שנפסלו משתיית כלב כגון שהיו מרים או מלוחים או עכורין או ריח רע עד שלא ישתה מהן הכלב בכלים פסולין לנטילת ידים ובקרקעות כשרים להטביל חמי טבריא במקומן מטבילין בהם את הידים אבל אם נטל מהן בכלי או שהפליג מהן אמה למקום אחר אין נוטלין מהן לא ראשונים ולא אחרונים מפני שאינן ראויין לשתית בהמה:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, גד גבריאל בן סוזן, דניאלה פורטונה בת רזאל, צדיקה בת שרה ז"ל.